

Да преподаваш, понякога е като да дундуркаш бебета

1949-а. Женен, с един син.

- Наследена ли е тягата Ви към математиката?

- Не, баща ми беше строител, дърводелец, а майка ми си беше домакиня. В семейството ни няма математици.

- Как тогава обикнахте математиката?

- Ами това май беше единственото, което ми се удаваше...

- И как се разви математическата Ви биография?

- Първо постъпих в университета „Карнеги Мелън“ в Питсбърг, Пенсилвания. Там започнах не с математика, а с физика. Но това продължи само две години, докато не разбрах, че не ме бива във физиката, а ме бива в математиката, че съм направил грешка.

- Как започнахте да пишете книги и защо?

- „Защо?“ е много добър въпрос. Не знам. Онова, ко-

ето най-много ме радва, е да убеждавам хората, че неща, които им изглеждат мъчни, не са чак толкова мъчни. Просто обичам да проумявам нещата и после да ги обяснявам на хората с думи, които те проумяват. Това ми доставя удоволствие. И най-естественото е да го полова в книга.

- Коя е най-философската Ви книга?

- Може би книгата, чиято тема са сингуларните (единични) понятия и общата относителност, вдъхновена от Хокин-Пенроуз. Това всъщност беше първото ми пътуване из кръстовищата на топологията и физиката. Или книгата върху специфичната относителност на космичното време.

- Защо така неотклонно идвате вече пета година на тези конференции?

- Защото ми допадат. Про-

грамата им е интересна, разнообразна е, не е високоспециализирана. А аз обичам да слушам различни неща.

- Харесва ли Ви България?

- Единствената ми друга преживелица е едно ходене до София. София ми хареса много.

- Варна е по-хубава!

- Сигурно. Но аз съм чедо на големите градове. Обичам мегаполисите.

- Имате ли любими занимания за свободното време?

- Не. Аз съм целеустремен тип. Не прахосвам времето си, всичкото го използвам, за да уча непрекъснато неща, които искам да изуча.

- Синът Ви върви ли по Вашите стъпки?

- Да, той се увлече по механиката на течностите и е вече по-напреднал от мен, макар да е още в колежа.

- Какво бихте отговорили, ако Ви кажат, че нещата, с които се занимавате, са много абстрактни и нямат отношение към практическия живот?

- Ами, че грешат! Вярно е, че писанията за тях са абстрактни, но не е вярно, че нямат отношение към действителността. Тъкмо затова аз се занимавам с математическа физика, а не с чиста математика, защото физиците имат отношение тъкмо към действителността.

- Харесва ли Ви да преподавате?

- Да. Но за съжаление аз преподавам в училище, където равнището на учениците не е много високо и понякога ми се струва, че не уча, а дундуркам бебета. Но обичам да изнасям лекции тук например, пред колеги. Мотивира ме.

- А не Ви ли омръзва да

преповтаряте един и същ материал години наред?

- Вярно е. Но никога не доскучава, ако има хора, които любопитстват; които задават въпроси и те карат да погледнеш на нещата по различен начин. А и винаги трябва да се пригодиш към новата аудитория.

- Кой е най-трудният въпрос, който са Ви задавали?

- Най-трудни са тъкмо въпросите, свързани с физиката. Защото математиката гради модели, но те никога не са точно копие на всеобхватната реалност. Така че от физична гледна точка остават неизяснени от математиката късчета. В чистата математика е полесно, там или намираш, или не намираш отговора. Но във физиката е помъчно, по-заплетено.

ГЕОРГИ ВЕНИН

Миналата седмица в хотел „Сана“ на Свети Константин физико-математици от цял свят се събраха на четвъртата международна конференция на тема „Геометрия, интегруемост и квантуване“. Тя е организирана от Института по биофизика към БАН и най-паче от неговия директор Ивайло Младенов. На всички семинари безотказно край Варна идва американският математик Грегъри Нейбър. Той е автор на шест класически книги върху сложни физико-математически зависимости. Роден е в Синсинати, Охайо, през